

Crna Gora

Uprava za bezbjednost hrane, veterinu
i fitosanitarne poslove

Adresa: Serdara Jola Piletića br.26,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 201 945
fax: +382 20 201 946
www.ubh.gov.me

Nº 7

Broj:002-310/25-3685

Datum: 10. jul 2025.godine

k

Preporuke
o praćenju i upravljanju prisutnosti dioksina i PCB-s u ribi i proizvodima
ribarstva iz baltičke regije

Zakonom o bezbjednosti hrane (Sl. list CG", br. 57/2015) propisani se uslovi za bezbjednost hrane i hrane za životinje, obaveze i odgovornosti subjekata u poslovanju hranom i hranom za životinje, uključujući i tradicionalne proizvode, kao i druga pitanja od značaja za bezbjednost hrane i hrane za životinje, radi zaštite života i zdravlja ljudi, životne sredine, potrošača i efikasnog funkcionisanja tržišta.

Ovim zakonom definisana su opšta i posebna načela bezbjednosti hrane od kojih je jedno od važnijih i načelo ***Predostrožnosti koje glasi:***

Bezbjednost hrane treba da se zasniva na načelu pouzdanog, naučno utemeljenog i efikasnog sprovođenja postupaka i preduzimanja mjera u oblasti bezbjednosti hrane, primjerenih zahtjevima zaštite života i zdravlja ljudi.

Ukoliko se na osnovu dostupnih informacija utvrdi moguće štetno djelovanje hrane ako postoje naučne nedoumice, preduzimaju se privremene mjere upravljanja rizikom potrebne za obezbjeđenje visokog nivoa zaštite zdravlja, do pribavljanja pouzdanih naučnih informacija potrebnih za sveobuhvatnu procjenu rizika.

Mjere moraju biti primjerene riziku, njima se ne smije ograničavati trgovina u mjeri većoj od potrebne za obezbjeđivanje efikasne zaštite zdravlja ljudi, vodeći računa o tehničkoj i ekonomskoj izvodljivosti i opravdanim razlozima, a preispituju se u razumnom vremenskom roku u zavisnosti od vrste utvrđenog rizika i vrste naučnih podataka potrebnih za razjašnjenje naučnih nedoumica i sprovođenja sveobuhvatne procjene rizika.

Službene kontrole sprovode se korišćenjem odgovarajućih kontrolnih metoda i tehnika i to: inspekcija, monitoring, nadzor, verifikacija (provjera), revizija, uzimanje uzoraka i laboratorijska ispitivanja. Monitoring je sistematsko sprovođenje niza planiranih aktivnosti i ispitivanja u cilju dobijanja opšteg pregleda stanja, sprovođenja propisa o hrani i hrani za životinje, zdravlju i dobrobiti životinja. Praćenje bezbjednosti hrane i hrane za životinje u skladu sa ovim zakonom, zakonom o veterinarstvu i zakonom o sredstvima za ishranu i zaštitu bilja vrši Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: Uprava) na osnovu programa monitoringa: mikrobioloških opasnosti; kontaminenata, nedozvoljenih supstanci i drugih opasnosti u hrani i hrani za životinje.

Programe izmonitoringa donosi Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede a sredstva za sprovođenje programa iz stava 1 ovog člana obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.

Službene kontrole sprovode se redovno, sa odgovarajućom učestalošću i bez prethodne najave, osim u slučaju sprovođenja revizije. Službene kontrole sprovode se u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije hrane ili hrane za životinje i na životinjama i proizvodima životinjskog

porijekla i pri uvozu hrane. Službene kontrole hrane i hrane za životinje, vrše se na isti način u slučaju izvoza, prilikom stavljanja na tržište na teritoriji Crne Gore i prilikom uvoza u Crnu Goru.

Uzorci uzeti prilikom sprovođenja službenih kontrola dostavljaju se ovlaštenoj laboratoriji (u daljem tekstu: službena laboratorija) radi laboratorijskog ispitivanja

Službena kontrola (official control) je svaki oblik kontrole koju sprovode nadležni organi, radi utvrđivanja usaglašenosti sa propisima o hrani i hrani za životinje, zdravlju životinja i bilja i dobrobiti životinja;

Neusaglašenost je neispunjavanje propisanih zahtjeva za hranu ili hranu za životinje, zdravlje i dobrobit životinja;

Uzimanje uzoraka za laboratorijsko ispitivanje je uzimanje hrane ili hrane za životinje, kako bi se laboratorijskim ispitivanjem potvrdila usaglašenost sa zahtjevima utvrđenim propisima o hrani i hrani za životinje i zdravlju životinja.

Uzimajući u obzir činjenicu da Crna Gora u potpunosti uvozi navedene proizvode ribarstva pa je opravdano pojačati nadzor monitoring ribe i proizvoda ribarstva iz baltičke regije za koje se ne može garantovati usaglašenost na osnovu raspoloživih podataka o prisutnosti i zbog čega su i utvrđene posebne mjere upravljanja rizikom kako bi se obezbijedilo da se na tržište Crne Gore stavljaju samo ribe i proizvodi ribarstva koji su u skladu sa propisanim nacionalnim i EU zahtjevima u odnosu na ovu grupu kontaminanata..

U nastavku je Preporuka Komisije (EU) 2016/688 od 2. maja 2016. o praćenju i upravljanju prisutnosti dioksina i PCB-ova u ribi i proizvodima ribarstva iz baltičke regije

EVROPSKA KOMISIJA, uzimajući u obzir Ugovor o funkcionisanju Evropske unije, a posebno član 292., budući da je:

- (1) Uredbom Komisije (EZ) br. 2023/915⁽¹⁾ utvrđuju se maksimalno dozvoljene količine za dioksine, za zbirj dioksina i dioksinima sličnih PCBs i za PCBs koji nisu slični dioksinima u ribi i proizvodima ribarstva. Tom Uredbom su predviđena odstupanja za Finsku, Švedsku i Litvaniju za stavljanje na domaće tržište lososa, baltičke haringe veće od 17 cm, zlatovčice, riječne paklare, pastrmke, ulovljenih u divljini, i proizvoda dobijenih od tih riba, porijeklom iz baltičke regije, koji su namijenjeni potrošnji na njihovom državnom području, a koji prelaze maksimalno dozvoljene količine.
- (2) Neke ribe i proizvodi ribarstva iz baltičke regije redovno prelaze maksimalno dozvoljene količine. Nije moguće provjeriti je li svaka pojedinačna serija riba i proizvoda ribarstva u skladu sa maksimalno dozvoljenim količinama. Zbog toga je, kako bi se obezbijedilo da se na tržište stavljaju samo ribe i proizvodi ribarstva koji su u skladu sa zakonodavstvom EU-a, utvrđen popis riba iz baltičke regije za koje se može očekivati neusaglašenost. Taj je popis sastavljen na osnovu raspoloživih podataka i treba ga redovno ažurirati. Za ribe i proizvode ribarstva iz baltičke regije za koje se ne može garantovati usaglašenost na osnovu raspoloživih podataka o prisutnosti, utvrđene su posebne mjere upravljanja rizikom kako bi se obezbijedilo da se na tržište stavljaju samo ribe i proizvodi ribarstva koji su u skladu sa zakonodavstvom EU.
- (3) Potrebno je nastaviti pratiti prisutnost dioksina i PCBs u ribi i proizvodima ribarstva iz baltičke regije. Primjereno je preporučiti najmanji broj uzoraka ribe i proizvoda ribarstva koje je potrebno analizirati na koordinirani način, na temelju količine ulova,

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

1. Danska, Njemačka, Poljska, Litvanija, Estonija, Latvija, Finska i Švedska trebale bi, uz aktivno učešće subjekata u poslovanju hranom, pratiti prisutnost dioksina, dioksinima sličnih PCBs i PCBs koji nijesu slični dioksinima u ribi i proizvodima ribarstva, kao što su jetra, iz baltičke regije, u skladu sa Prilogom I. ove Preporuke.
2. Kako bi se obezbijedila reprezentativnost uzoraka za uzorkovanu seriju, države članice i subjekti u poslovanju hranom trebali bi slijediti postupke uzorkovanja utvrđene u Uredbi Komisije (EU) br. 589/2014;
3. Meetoda analize koja se upotrebljava za praćenje prisutnosti dioksina, dioksinima sličnih PCBs i PCBs koji nijesu slični dioksinima treba biti u skladu sa kriterijumima utvrđenim u Uredbi (EU) br. 589/2014.

Države članice trebale bi obezbijediti da se analitički rezultati redovno dostavljaju EFSA (svakih šest mjeseci) u formatu za podnošenja podataka EFSA u skladu sa zahtjevima iz Smjernica EFSA za standardni opis uzorka (SSD) za hranu i hranu za životinje i njenim dodatnim posebnim zahtjevima za izvještavanje.

—Uzorci mogu biti pojedinačne ribe ili zbirni uzorci, ali u slučaju zbirnih uzoraka ribe moraju biti jednake veličine ulovljene u istoj zoni ICES-a/području.

Za baltičku haringu, losos, (morsku) pastrmku i papalinu primjenjuju se posebni dodatni zahtjevi za izvještavanje (ako još nijesu izričito predviđeni u uobičajenom formatu za izvještavanje):

- zona ulova, po mogućnosti zona ICES-a (ako nije dostupna zona ICES-a, prihvatljive su i druge oznake, npr: područje FAO ili naziv dijela Baltičkog mora). U slučaju ribe iz jezera ili rijeke, potrebno je navesti naziv jezera ili rijeke.

Mogu se dostaviti podaci bez tačnog navođenja zone u kojoj su ribe ulovljene ako se što je preciznije moguće navede

- područje u kojem su ulovljene;
- datum ulova;
- veličina ribe/starost ribe/težina ribe.

Mjerenje veličine ribe treba sprovesti na način utvrđen u Uredbi (EZ) br. 2187/2005. Veličina i težina najvažniji su parametri. Podaci o starosti mogu se dostaviti ako je ona poznata,

- podaci o analiziranoj matrici (mišićno meso, jetra ...);
 - sadržaj masti ribe/riba u uzorku;
 - podaci o preradi (obrezana, dimljena ili drugačije prerađena);
 - svi ostali relevantni podaci (npr: o vrsti uzorka u slučaju da predviđene kolone ne sadrže dovoljno pojedinosti: npr: rezultat za pojedinačnu ribu).
4. Ako je to moguće, raspoložive podatke iz uzoraka uzetih od 2009. nadalje, koji još uvijek nijesu dostavljeni u bazu podataka EFSA, potrebno je dostaviti EFSA u formatu za podnošenje podataka EFSA.
 5. Na osnovu trenutno raspoloživih podataka u Prilogu II. navode se podaci o prisutnosti dioksina, dioksinima sličnih PCBs i PCBs koji nijesu slični dioksinima u nekim ribljim vrstama određene starosti, veličine i iz određenog geografskog područja (zona ICES-a), a posebno u pogledu njihove usaglašenosti sa maksimalno dozvoljenim količinama utvrđenim u Uredbi (EZ) br. 915/2023.
 6. Kako bi se obezbijedilo da se na tržište stavljaju samo ribe i proizvodi ribarstva koji su u skladu sa zakonodavstvom EU, za ribu iz baltičke regije preporučuje se primjena mjera upravljanja rizikom kako je navedeno u Prilogu III. Države članice iz tačke 1. mogu preduzeti nacionalne mjere za sprovođenje mjera upravljanja rizikom preporučenih u Prilogu III.

Sastavljeno u Briselu 2. maja 2016.

Za Komisiju, Vytenis ANDRIUKAITIS, Član Komisije

PRILOG I.

1. Najmanji broj uzoraka baltičke haringe (*Clupea harengus membras*) koji je preporučeno uzeti za analizu prisutnosti dioksina, dioksinima sličnih PCBs i PCBs koji nisu slični dioksinima, po mogućnosti u zonama ICES-a 28-1, 28-2, 29, 30, 31 i 32.

	DE	DK	EE	FIN	LT	LV	PL	SE	Ukupno
Haringa	7	5	7	20	4	4	9	14	70

2. Najmanji broj uzoraka papaline (*Sprattus sprattus*) koji je preporučeno uzeti za analizu prisutnosti dioksina, dioksinima sličnih PCBs i PCBs koji nisu slični dioksinima, po mogućnosti u zonama ICES-a 29, 30, 31 i 32.

	DE	DK	EE	FIN	LT	LV	PL	SE	Ukupno
Papalina	5	8	8	5	5	9	18	12	70

3. Najmanji broj uzoraka lososa (*Salmo salar*) i pastrve (*Salmo trutta*, *Oncorhynchus mykiss*) koji je preporučeno uzeti za analizu prisutnosti dioksina, dioksinima sličnih PCBs i PCBs koji nisu slični dioksinima.

	DE	DK	EE	FIN	LT	LV	PL	SE	Ukupno
Losos/pastrmka	5	12	5	15	5	5	11	12	70

4. Najmanji broj uzoraka koji je preporučeno uzeti godišnje od za analizu prisutnosti dioksina, dioksinima sličnih PCBs i PCBs koji nisu slični dioksinima.

	DE	DK	EE	FIN	LT	LV	PL	SE	Ukupno
Neke riblje vrste (*)	10	10	10	10	10	10	10	10	80

(*) Atlantski bakalar (*Gadus morhua*), iverak zlatopjeg (*Pleuronectes platessa*), riječna paklara (*Lampetra fluviatilis*), zlatovčica (*Salvelinus* sp.) krupatica (*Blicca bjoerkna*), jegulja (*Anguilla Anguilla*), deverika (*Abramis brama*), iverak (*Platichthys flesus*), grgeč (*Perca fluviatilis*), štika (*Esox lucius*), smuđ (*Sander lucioperca*), bodorka (*Rutilus rutilus*), mala ozimica (*Coregonus Albula*), iglica (*Belone belone*), evropski snjetac (*Osmerus eperlanus*), oblič (*Psetta maxima*), nosara (*Vimba vimba*), bjelica (*Coregonus* sp.) i pišmolj (*Merlangius merlangus*).

PRILOG II.

Podaci o prisutnosti dioksina, dioksinima sličnih PCBs i PCBs koji nisu slični dioksinima u nekim ribljim vrstama određene starosti, veličine i iz određenog geografskog područja (zona ICES-a), a posebno u pogledu njihove usaglašenosti s maksimalno dozvoljenim s količinom utvrđenim u Uredbi (EZ) br.915/2023.

1. Veličina ribe

Veličina svake ribe iz ovog Priloga mjeri se kako je prikazano na slici ispod, od vrha usta do kraja repne peraje.

2. Najmanje veličine određenih ribljih vrsta čiji je ulov dozvoljen u baltičkoj regiji s obzirom na održivost (Uredba (EZ) br. 2187/2005)

- losos (*Salmo salar*) (cijela baltička regija osim zone ICES-a 31): najmanja veličina je 60 cm (szbog toga nije dozvoljen ulov riba < 2 kg),
- losos (*Salmo salar*) (ICES 31): najmanja veličina je 50 cm (szbog toga nije dozvoljen ulov riba < 2 kg),
- morska pastrmka (*Salmo trutta*) (ICES 22, 23, 24 i 25 te ICES 29, 30, 31 i 32): najmanja veličina je 40 cm (szbog toga nije dozvoljen ulov riba < 2 kg),
- morska pastrmka (*Salmo trutta*) (ICES 26, 27 i 28): najmanja veličina je 50 cm (zbog toga nije dozvoljen ulov riba < 2 kg).

3. Podaci o prisutnosti dioksina, dioksinima sličnih PCBs i PCBs koji nisu slični dioksinima u nekim ribljim vrstama određene starosti, veličine i iz određenog geografskog područja (zona ICES-a)

3.1. Baltička haringa

U zonama ICES-a 22, 23, 24, 25, 26 i 27: za baltičku haringu nezavisno od veličine pretpostavlja se da je u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom.

U zonama ICES-a 28-1, 29, 30, 31 i 32: za baltičku haringu ≤ 17 cm pretpostavlja se da je u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom, dok se za baltičku haringu > 17 cm sumnja da nije u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom.

U zoni ICES-a 28-2: za baltičku haringu ≤ 21 cm pretpostavlja se da je u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom, dok se za baltičku haringu > 21 cm sumnja da nije u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom.

3.2. Losos

Losos iz zona ICES-a 22 i 23 dolazi iz sjevernog Atlantika, a ne iz baltičke regije, i zbog toga nije obuhvaćen ovim zaključcima u pogledu prisutnosti dioksina i PCBs i zajedničkih mjera upravljanja rizikom.

Za losos < 2 kg pretpostavlja se da je u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom (ali se njegov ulov ne dozvoljava zbog razloga održivosti – u skladu sa Uredbom (EZ) br. 2187/2005; najmanja veličina 60 cm, a za zonu ICES-a 31: 50 cm).

U zonama ICES-a 24, 25, 26:

- losos težine veće od 2 kg te do 5,5 kg: u skladu nakon obrezivanja (obrezivanjem se sadržaj dioksina/dioksinima sličnih PCBs smanjuje za približno 30 % – takav je rezultat dobijen samo u zonama ICES-a 24, 25, 26),
- manji losos (2–4 kg), neobrezan: sumnja se u neusklađenost iako je većina lososa u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom,
- veći losos (4–5,5 kg): sumnja se u neusklađenost za većinu lososa,
- obrezani losos $< 5,5$ kg: u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom,
- losos koji je obrezan i kojem je uklonjen trbušni dio $< 7,9$ kg: u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom.

U zonama ICES-a 27, 28, 29, 30, 31 i 32:

- losos > 2 kg (veći od 60 cm): sumnja se da nije u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom.

3.3. Pastrmka

Za (morsku) pastrmku < 2 kg pretpostavlja se da je u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom (ali se njen ulov ne dopzvoljava zbog razloga održivosti u skladu s Uredbom (EZ) br. 2187/2005; najmanja veličina za zone ICES-a 22, 23, 24, 25, 29, 30, 31 i 32: 40 cm, a za zone ICES-a 26, 27 i 28: 50 cm).

U zonama ICES-a 22, 23, 24, 25, 26:

- (morska) pastrmka težine veće od 2 kg i do 4,5 kg: u skladu nakon obrezivanja i uklanjanja trbušnog dijela,
- manja (morska) pastrmk (2–4 kg): sumnja se u neusklađenost iako je većina (morske) pastrmke u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom,
- veća (morska) pastrmka: sumnja se u neusklađenost za većinu (morske) pastrmke.

U zonama ICES-a 27, 28, 29, 30, 31 i 32:

- za svu (morsku pastrmku) > 2 kg (veća od 40/50 cm) sumnja se da nije u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom.

3.4. Papalina

U zonama ICES-a 22, 23, 24, 25, 26, 27 i 28: pretpostavlja se da je u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom.

U zonama ICES-a 29, 30, 31 i 32: ako su papaline manje od 12,5 cm i starosti manje od 5 godina, pretpostavlja se da su u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom. Ako su veće od 12,5 cm, sumnja se da nijesu u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom.

3.5. Jetra bakalara

Sumnja se u neusklađenost.

3.6. Riječna paklara

U zoni ICES-a 28: sumnja se u neusklađenost.

U zoni ICES-a 32: pretpostavlja se da je u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom.

3.7. Ostale riblje vrste

Ne trguje se zlatovčicom te se na njen lokalni ulov primjenjuje odstupanje (Švedska/Finska).

Za ostale riblje vrste pretpostavlja se da su u skladu s maksimalno dozvoljenom količinom.

PRILOG III.

Preporučene mjere upravljanja rizikom koje trebaju poduzeti nadležna tijela kako bi se obezbijedilo da je riba iz baltičke regije koja se stavlja na tržište u EU u skladu s maksimalno dozvoljenim količinama kako su utvrđene u Uredbi (EZ) br. 915/2023.

1. Opšte preporučene mjere upravljanja rizikom

- Sljedivost je od presudne važnosti.
- Ako se na trgovinu haringom, lososom, morskom pastrmkom i papalinom s drugim državama članicama EU ili njihovo stavljanje na domaće tržište ne primjenjuje odstupanje, u popratnim dokumentima potrebno je navesti zonu ICES-a u kojoj je riba ulovljena. Prema potrebi trebalo bi jasno naznačiti da je serija uzorkovana i analizirana na prisutnost dioksina, zbira dioksina i dioksinima sličnih PCBs i PCBs koji nijesu slični dioksinima, u skladu sa zakonodavstvom EU, i da je utvrđeno da je u skladu sa tim zakonodavstvom. Izvještaj o analizi može se priložiti ili ga je potrebno staviti na raspolaganje na zahtjev.
- Ako nije moguće dostaviti precizne podatke o zoni ICES-a u kojoj je riba ulovljena, za trgovinu haringom > 17 cm, lososom, morskom pastrmkom i papalinom > 12,5 cm sa drugim državama članicama EU ili njihovo stavljanje na domaće tržište na koje se ne primjenjuje odstupanje, uvijek je potrebno uzorkovati seriju riba te je analizirati na prisutnost dioksina, zbira dioksina i dioksinima sličnih PCBs i PCBs koji nijesu slični dioksinima, u skladu sa zakonodavstvom EU, radi provjere usaglašenosti s tim zakonodavstvom. To je potrebno jasno navesti u popratnim dokumentima. Izvještaj o analizi može se priložiti ili ga je potrebno staviti na raspolaganje na zahtjev.
- Nadležno tijelo u luci iskrcaja odgovorno je za sprovođenje potrebnih kontrola radi obezbjeđivanja usaglašenosti i sa zakonodavstvom.
- Trebalo bi staviti na raspolaganje dokumentovane dokaze u pogledu sudbine ribe koja se ne može staviti na tržište za ishranu ljudi.

2. Posebne preporučene mjere upravljanja rizikom

2.1. Baltička haringa

- baltička haringa iz zona ICES-a 22, 23, 24, 25, 26 i 27 → može se stavljati na tržište za ishranu ljudi,
- baltička haringa iz zona ICES-a 28-1, 29, 30, 31, 32:
 - Švedska i Finska:
 - Bez sortiranja, baltička haringa može se stavljati samo na domaće tržište.
 - Za trgovinu sa drugim državama članicama EU: obavezno sortiranje haringe na ≤ 17 cm i > 17 cm prije stavljanja na tržište (budući da se sortiranje sprovodi prema širini, riječ je o približnoj veličini, ali to nije problem):
 - baltička haringa ≤ 17 cm može se stavljati na tržište za ishranu ljudi,

- baltička haringa > 17 cm može se stavljati na tržište ili prerađivati za ishranu ljudi samo na domaćem tržištu ili se može stavljati na tržište van domaćeg tržišta samo ako je analizom pojedinačne serije utvrđena usaglašenost).
- Njemačka, Danska, Estonija, Latvija, Litvanija i Poljska:
 - obavezno sortiranje baltičke haringe na ≤ 17 cm i > 17 cm prije stavljanja na tržište (budući da se sortiranje sprovodi prema širini, riječ je o približnoj veličini, ali to nije problem):
 - baltička haringa ≤ 17 cm može se stavljati na tržište za ishranu ljudi,
 - baltička haringa > 17 cm ne smije se stavljati na tržište ili prerađivati za ishranu ljudi ako analizom pojedinačne serije nije utvrđena usaglašenost.
- Baltička haringa iz zona ICES-a 28-2:
 - Švedska i Finska:
 - Bez sortiranja, baltička haringa može se stavljati samo na domaće tržište.
 - Za trgovinu sa drugim državama članicama EU: obavezno sortiranje baltičke haringe na ≤ 21 cm i > 21 cm (budući da se sortiranje sprovodi prema širini, riječ je o približnoj veličini, ali to nije problem):
 - baltička haringa ≤ 21 cm može se stavljati na tržište ili prerađivati za ishranu ljudi,
 - baltička haringa > 21 cm može se stavljati na tržište ili prerađivati za ishranu ljudi samo na domaćem tržištu ili se može stavljati na tržište van domaćeg tržišta samo ako je analizom pojedinačne serije utvrđena usaglašenost).
 - Njemačka, Danska, Estonija, Latvija, Litvanija i Poljska:
 - obavezno sortiranje baltičke haringe na ≤ 21 cm i > 21 cm prije stavljanja na tržište (budući da se sortiranje sprovodi prema širini, riječ je o približnoj veličini, ali to nije problem):
 - baltička haringa ≤ 21 cm može se stavljati na tržište za ishranu ljudi,
 - baltička haringa > 21 cm ne smije se stavljati na tržište ili prerađivati za ishranu ljudi, ako analizom pojedinačne serije nije utvrđena usaglašenost.

2.2. Losos

- losos iz zona ICES-a 24, 25 i 26:
 - Švedska, Finska i Latvija:
 - losos se može stavljati na domaće tržište (odstupanje),
 - trgovina s drugim državama članicama EU: moguća samo ako je analizom pojedinačne serije utvrđena usaglašenost sa zakonodavstvom EU.
 - Njemačka, Danska, Estonija, Litva i Poljska:
 - losos veći od 2 kg može se stavljati na tržište za ishranu ljudi samo ako je analizom pojedinačne serije utvrđena usaglašenost sa zakonodavstvom EU-a,
 - losos težine manje od 5,5 kg u skladu je sa zakonodavstvom nakon obrezivanja (postupak koji se primjenjuje u Danskoj i Poljskoj samo za zone ICES-a 24, 25 i 26), a losos težine veće od 5,5 kg i do 7,9 kg u skladu je sa zakonodavstvom nakon obrezivanja i uklanjanja trbušnog dijela (postupak koji se primjenjuje u Poljskoj za zone ICES-a 24, 25 i 26),

- obrezani losos > 5,5 kg i obrezani losos kojem je uklonjen trbušni dio > 7,9 kg mogu se stavljati na tržište za ishranu ljudi samo ako je analizom pojedinačne serije utvrđena usaglašenost sa zakonodavstvom EU-a.
- Losos iz zona ICES-a 27, 28, 29, 30, 31 i 32:
 - Švedska, Finska i Latvija:
 - losos se može stavljati na domaće tržište (odstupanje),
 - trgovina s drugim državama članicama EU-a: moguća samo ako je analizom pojedinačne serije utvrđena usaglašenost sa zakonodavstvom EU-a.
 - Njemačka, Danska, Estonija, Litva i Poljska:
 - losos se može stavljati na tržište za ishranu ljudi samo ako je analizom pojedinačne serije utvrđena usaglašenost sa zakonodavstvom EU-a.

2.3. (Morska) pastrmka

- (morska) pastrmka iz zona ICES-a 22, 23, 24, 25 i 26:
 - Švedska i Finska:
 - (morska) pastrmka može se stavljati na domaće tržište (odstupanje),
 - trgovina sa drugim državama članicama EU-a: moguća samo ako je analizom pojedinačne serije utvrđena usaglašenost sa zakonodavstvom EU-a.
 - Njemačka, Danska, Estonija, Latvija, Litva i Poljska:
 - (morska) pastrmka težine veće od 2 kg: pastrmka se može stavljati na tržište za ishranu ljudi samo ako je analizom pojedinačne serije utvrđena usaglašenost sa zakonodavstvom EU-a,
 - (morska) pastrmka koja je obrezana i kojoj je uklonjen trbušni dio < 4,5 kg: u skladu sa zakonodavstvom (postupak koji se primjenjuje u Poljskoj za zone ICES-a 22, 23, 24, 25, 26),
 - (morska) pastrmka koja je obrezana i kojoj je uklonjen trbušni dio > 4,5 kg može se stavljati na tržište za ishranu ljudi ako je analizom pojedinačne serije utvrđena usaglašenost sa zakonodavstvom EU.
- (morska) pastrmka iz zona ICES-a 27, 28, 29, 30, 31 i 32:
 - Švedska i Finska:
 - (morska) pastrmka može se stavljati na domaće tržište (odstupanje),
 - trgovina s drugim državama članicama EU: moguća samo ako je analizom pojedinačne serije utvrđena usaglašenost sa zakonodavstvom EU.
 - Njemačka, Danska, Estonija, Latvija, Litva i Poljska:
 - (morska) pastrmka može se stavljati na tržište za ishranu ljudi samo ako je analizom pojedinačne serije utvrđena usaglašenost sa zakonodavstvom EU.

2.4. Papalina

- Papalina iz zona ICES-a 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 može se stavljati na tržište za ishranu ljudi.
- Papalina iz zona ICES-a 29, 30, 31, 32:
 - obvezno sortiranje na papaline $\leq 12,5$ cm i papaline > 12,5 cm;
 - papaline $\leq 12,5$ cm mogu se stavljati na tržište za ishranu ljudi;

papaline > 12,5 cm ne smiju se stavljati na tržište ili prerađivati za ishranu ljudi ako analizom pojedinačne serije nije utvrđena usaglašenost sa zakonodavstvom.

2.5. Jetra bakalara

Sumnja se da jetra bakalara ulovljenoga u baltičkoj regiji nije u skladu sa zakonodavstvom te je zbog toga prije stavljanja na tržište EU potrebno analizirati svaku seriju radi dokazivanja usaglašenosti.

Obrađivač: Biljana Blečić, pomoćnica direktora, Sektor za bezbjednost hrane

DIR EKTOR
Vladimir Đaković

